

KOMU PREKÁŽAJÚ ANJELI?

Anjeli v 21. storočí – zmenili zamestnávateľa. Farár ich už nepotrebuje, ale super- a hypermarkety by ich najradšej mali na plný úväzok. Akoby zástupy anjelov v komerčných reklamách boli posledným dôkazom, že predstava anjela má stále ešte svoju moc. Pri vianočnej zvonkohre a okrídlenej maškare ľudské srdce na okamih roztaje spomienkou na niečo dávno stratené a zákazník utratí viac peňazí, ani nevie za čo.

Žáner *fantasy* a populárna ezoterika priniesli záplavu kníh o anjeloch a anjelských kurzov. Ich konečnou motiváciou sú však len príjemné pocity plynúce z krásnych predstáv a nie seriózna odpoveď na otázku, kto alebo čo sú anjeli a čo z toho vyplýva pre naše konanie v živote. Predstava „anjela strážneho“ je dobrá na to, aby dodala atmosféru tajomného čara televíznej relácii, ale už nie na to, aby sa o anjeloch povedala pravda.

To najdôležitejšie nezaznie nikdy: O čom v skutočnosti hovorila stredoveká angelológia, povedzme v 5. alebo v 13. storočí, kedy sa ešte vyučovala na univerzitách? Bola to povera? Ako obstojí náuka o anjeloch, keď ju podrobíme rigoróznym požiadavkám vedeckého myslenia? Cirkvi a univerzity obchádzajú túto tému ako spiaceho draka a odrádzajú nás od toho, aby sme tým smerom rozmýšľali.

Súčasťou tradičnej angelológie bola okrem iného aj náuka o tzv. duchoch času. Hovorilo sa o siedmich archanjeloch, ktorí sa v pravidelnom rytme cyklicky striedajú a inšpirujú svet. Napríklad archanjel Michael je duch pravdy bojujúci proti lži, inšpirátor filozofie a lásky k múdrosti. Jeho darom je jasné svetlo myslenia. Gabrielovým darom je obrazotvornosť a čisté vnímanie, maliarsky a pozorovací talent. Rafael je tradičným patrónom lekárstva, ale aj jazykovedy a i. Anael je duch krásna a lásky, múzou básnikov a hudobníkov. Samael dodáva silu a odvahu bojovníkom za dobro. Zachariel bol okrem iného patrónom geometrie a zemepisu a do Orifielovej družiny patrí múza inšpirujúca dejepiscov aj múza astronómie. Poradie striedania archanjelov a dátumy ich vlád spísal na sklonku stredoveku sponheimský opát Johannes Trithemius v knižke venovanej cisárovi Maximiliánovi. Bol len posledným z dlhého radu učencov, medzi ktorými sa už po tisícročia tradovala táto náuka siahajúca hlboko do predkresťanských čias.

Pre súčasného človeka je to niečo celkom nové a prekvapujúce, keď sa dozvie, že toto učenie popisuje reálne vlny tvorivosti v dejinách kultúry. Slávni maliari, lekári, básnici, filozofi, proroci, zemepisci, dejepisci, fyzici, chemici, politickí a vojenský géniovia sa skutočne objavujú v obdobiach príslušných archanjelov. Tvorivé osobnosti a diela, náboženské kultúry, ideové prúdy a umelecké štýly – to všetko nie je na časovej osi rozložené náhodne, ale v periodických a synchronných celosvetových vlnách, pulzujúcich v duši sveta od kamennej doby až dodnes. Pravdepodobnosť, že na všetkých svetadieloch vo všetkých časoch a toľkých oblastiach kultúry sa udalosti usporadúvali do vopred predpovedaných štatisticky významných rytmov čírou náhodou, sa blíži k nule.

Šamani, mudrci, pápeži, lámovia a veľkňazi v rôznych kútoch sveta referujú v rovnakom časovom okamihu o podobných vnuknutiach a zjaveniach božstiev s rovnakým poslanstvom. Vedci a umelci vynaliezajú podobné techniky a štýly súčasne a nezávisle od seba navzájom. Vyplýva z toho jednoduchý záver: tieto zjavenia nevznikajú v hlavách naivných veriacich – sú skutočné, lebo títo ľudia nemohli vedieť o sebe navzájom. Pravá inšpirácia existuje a prichádza z jedného odvekého a celému ľudstvu spoločného zdroja.

Je to imponantný obraz pozorovať, ako morálna a estetická moc jedného pravzoru premieňa svet krížom cez všetky kultúry, nadkonfesionalne a bez ohľadu na sakrálne či profánne. Napríklad v anaelských obdobiach od začiatku dejín ožívajú kultúry bohých lásky, objavujú sa „krásni“ králi a ženy získavajú trón dvakrát častejšie než inokedy. Neskôr v tom istom rytme

pápeži svätorečia postavy, čo sa vyznamenali milosrdenstvom a súcitom a v novoveku sa premieňa na vlny romantizmu.

V samaelskom rytme sa každých 500 rokov ako úderom čarovného prútika vyroja králi s mužnými prídomkami Smelý, Silný, Železný, ale padajú z trónov dvakrát rýchlejšie, lebo sa vystupňuje konfliktnosť a ríše menia hranice akoby to bolo len naviate listie. V staroveku v tomto rytme povyšovali vojnové božstvá, tie sa v stredoveku premenili na chrabrych svätcov v zbroji a v novoveku už len na militantných vodcov v uniformách. Divadlo sú premenené dionýzie a stále rozkvitá v rytme lunárnych božstiev, a to aj v Japonsku, kde nechyrovali o antike. Chemici pokračujú v odvekom rytme čarodejníkov a alchymistov. Politickí konzervatívci pokračujú v kulte egyptského boha Ptaha. Neexistuje žiaden ateizmus! – žijeme nevedomé náboženstvo. Kultúrne a ideové prúdy súčasnosti sú padlé mystériá.

Slovom, dejiny sa neriadia teóriou Marxovou, Comteovou ani Popperovou, ani žiadneho iného moderného intelektuála – ale starobyľou náukou o anjeloch. Začal som na tento fakt upozorňovať pred pätnástimi rokmi. Oponenti si boli istí, že vyvrátiť takú hypotézu bude hračka. Ale práce renomovaných svetových antropológov, sociológov a historikov, vybrané samotnými oponentmi, ju namiesto vyvrátenia ešte viac potvrdili. Jeden z otcov chronobiológie, profesor Halberg z Minnesoty, počítačom analyzoval zoznam všetkých vojenských bitiek zaznamenaných v dejinách, čo zostavil bývalý predseda kansaskkej akadémie vied Raymond Wheeler. Počas svojej prednášky na bratislavskej univerzite osobne potvrdil, že tam našiel 500-ročný rytmus. Kalifornský špecialista na historiometriu Simonton sa musel zamyslieť nad tým, že jeho výklad tvorivých vln pomocou vnútrokultúrnych spätných väzieb nedostačuje na vysvetlenie synchronicit medzi oddelenými kultúrami.

Materiál k angelológii sa rozrástol na niekoľko stoviek štatistických štúdií. Všetky vedecké námietky sa už odrazili v zdokonalení testovacích metód alebo odpadli ako neopodstatnené. V súčasnosti žiadne neexistujú – nikto nie je schopný žiadne sformulovať. Angelológia je jediná filozofia dejín, ktorá sa potvrdila tvrdými metódami matematickej štatistiky a splňa viac vedeckých kritérií a lepšie než akákoľvek iná porovnateľná sociologická teória. Rad za radom sa začali plniť skutočnosti, ktoré som na základe angelológie anticipoval: najstaršie kamenné kruhové observatórium vykopali v Gosecku, presne vo vrstve o 25 storočí staršej ako Stonehenge; Bonnská univerzita získala liek na AIDS zo slnečnice, ale až o desať rokov neskôr ako som to navrhol v „Angelológii dejín“ (viac na www.sophia.sk).

Filozofi a religionisti učia, že angelológia a podobné učenia sa nevzťahujú k ničomu reálnemu, že sú výtvorom ľudskej mysle a čirej subjektivity, z nevedomosti alebo pre uspokojenie psychologických potrieb atď. Mýlili sa a je čas to priznať. Namiesto toho zavládlo hlboké mlčanie. Študenti sa na to vypyujú a tak ich umlčávajú autoritatívne. Veda sa predsa musí s nesprávnymi teóriami vysporiadať pomocou argumentov, nie silou a lžou. Každá hypotéza sa môže pri detailnejšom skúmaní nepotvrdiť, ale apriórne zabraňovať dialógu – to sa rovná priznaniu. O utajovanie má záujem len ten, kto nestojí na strane pravdy.

Zažil som dvoch vedúcich katedier religionistiky, ktorí šíрили nepravdivé správy o experimentoch (teda falšovali vedecké výsledky), aby zabránili publikovaniu skutočných výsledkov. Jedného riaditeľa historického ústavu, ktorý v snahe bagatelizovať historické údaje potvrdzujúce angelológiu prehlásil, že ich museli zostaviť nejakí tret'otriedni pokútne historici. Vysvitlo, že ide o knihu, ktorú historický ústav zostavil pod jeho vlastným vedením a prezentoval ju ako vzor učebnice dejepisu. Celý rad filozofov, sociológov a antropológov, ktorí intrigujú v konferenčných výboroch alebo zakazujú študentom citovať fakty okolo angelológie s odôvodnením, že je to nevedecké. Keď sú vyzvaní, aby svoje námietky otvorene uviedli na odbornom fóre, zverejnili ich v recenzii alebo aspoň medzi štyrmi očami, nie sú ochotní či schopní to urobiť.

Ešte pozoruhodnejšie je, že anjeli prekážajú aj cirkvi. Myšlienka, že by mali mať niečo spoločné s realitou kňazov rozčuľuje a privádza do nepriateľských nálad. Polovica z nich verí, že anjeli neexistujú a druhá polovica, že sú nepoznateľní. Keby o nich človek niečo smel vedieť,

cirkev by stratila výlučné postavenie a moc. Určite sa nemôžu zjaviť nikomu mimo cirkvi. A zrejme sa zjavovali len v dávnych dobách. V pastoračných centrách zakazujú zvedavej mládeži a veriacim o veci diskutovať. Dekan bohosloveckej fakulty mi však odmietol opečiatkovať posudok, že angelológia je nezmysel. Zatratil by tým totiž dvetisíc rokov cirkevnej tradície. Ďalší dekan určil teológa, ktorý mal vystúpiť s príspevkom na kolokviu k angelológii, čo sa konalo na Katedre všeobecných dejín. Ten sa najprv pokúsil dohodnúť s organizátormi, aby mohol mať príspevok na úplne inú tému, a keď to nešlo, ospravedlnil sa a neprišiel.

Je to stav vysloveného pokrytectva, keď cirkevní a univerzitní predstavitelia presadzujú názory, za ktoré nikto z nich nemá odvahu postaviť sa otvorene. Akonáhle ide o angelológiu – teológovia zatracujú Augustína, Akvinského aj cirkevných otcov, čím presekávajú samotný koreň, z ktorého cirkev čerpá svoje opodstatnenie. Vedci horlivo zatracujú vedeckú metódu – odkedy táto angelológia potvrdzuje a nevyvracia – a obracajú tým navnívoč celosvetové vedecké bádanie, ktoré je založené na tej istej metóde.

Redakcia náboženského života Slovenskej televízie už desať rokov hádže do koša listy divákov, ktorí by radi videli diskusiu na túto tému. Ani v relácii „Pod lampou“, keď prišla na rad téma „veda a náboženstvo“, nepadla žiadna zmienka o tom, že jeden z najvýznamnejších objavov premost'ujúcich vedu a náboženstvo sa odohral v uplynulých desiatich rokoch práve na Slovensku. Sedeli tam ľudia, ktorí k bádaniu v tejto oblasti neprispeli ničím pôvodným, iba ho komentujú, aj to mylne.

Táto spoločnosť hrá hru, v ktorej klamaní si platia svojich klamárov, aby ich klamali. Poskytujú nám alibi pre náš spôsob života. Povyšujeme, vyznamenávame a udeľujeme hodnosti ľuďom, ktorí hovoria to, čo chceme sami počuť – až nakoniec uveríme optickému klamu, že sú to skutočné osobnosti a authority. S pravdou to nemá nič spoločné. Kňazi odvádzajú od Boha namiesto toho, aby k nemu privádzali. Vedci zakrývajú pravdu namiesto toho, aby ju odkrývali. Novinári neinformujú, ale dezinformujú. Poslanci nehľadajú spravodlivú spoločnosť, ale „lobujú“ (teda presadzujú egoistické záujmy skupín na úkor celku).

Niektoré prípady krivenia vedeckej pravdy sú aspoň ľudsky pochopiteľné a možno motivované humánnymi úmyslami. Napríklad od konca druhej svetovej vojny platí nepísaný zákaz skúmať a publikovať čokoľvek o rasových rozdieloch. Trauma po genocíde Židov, Arménov a i. zanechala obavy, že by to znova roznechovalo rasovú nenávisť. Ale komu vadia anjeli?

Nejde len o to, že rôzni špecialisti konštruujú a obhajujú falošné teórie, pretože je s tým spätá ich vlastná pozícia, a kladú tak osobný prospech nad svoje pravé poslanie. Oni sú tam na spoločenskú objednávku. Ľudstvo *chce nevedieť* o tom, že nad nami je nejaká vyššia duchovná a morálna moc; pravzory pravdy, krásy a dobra; inteligencia, ktorá vedie dejiny k ich slnečnému cieľu. Z toho by totiž vyplýval morálny imperatív pre naše životy. Také vedomie unesie len jediný druh človeka: človek dobrej vôle. Len taký človek, ktorý sa chce mravne vyvíjať a zdokonaľovať, unesie ten bolestivý pohľad do zrkadla vlastného svedomia, kde vidno ten priepastný rozdiel medzi tým, čo by malo byť a čo je. Len čistí srdcom a odhodlaní bojovať s temnotou vo vlastnej duši nachádzajú odvahu dívať sa do očí anjelom.

Pravdivú diagnózu dnešnej doby vyslovil bývalý minister školstva Spojených štátov William Bennett: „*Kríza našej doby je duchovná. Presnejšie, naším problémom je to, čo v starých časoch nazývali acedia. Acedia je duchovná lenivosť... odpor a nechť k duchovným hodnotám. Prejavuje sa prehnaným záujmom o vonkajšie záležitosti sveta... Je to siedmy kardinálny hriech... Často počujeme, že náboženská viera je osobná vec a nepatrí na verejné fórum... Je ale faktom, že keď milióny ľudí stratia vieru v Boha, má to enormné dôsledky pre spoločnosť. A keď je to sprevádzané nechťou k jazyku spirituality u politickej a intelektuálnej vrstvy, následky sú ešte väčšie... Je pochabé a márne spoliehať sa, že politika vyrieši morálne, kultúrne a duchovné biedy... Čo nás zbedačuje, je skazenosť srdca, duševné odvrátenie sa. Naše ašpirácie, túžby a náklonnosť sú obrátené k nesprávnym cieľom. A len ak ich obrátíme späť k pravým – trvalejším, vznešenejším, duchovnejším – cieľom, začnú sa veci zlepšovať... Ak máme aj mestá zo*

zlata a alabastru, ale naše deti sa nenaučili kráčať po cestách dobra, spravodlivosti a milosrdenstva, potom americký experiment, akokoľvek skvelý, zlyhal.“

Nezáujem o vertikálny rozmer života, indiferentnosť k hodnotám, pravdivostný relativizmus a mravný nihilizmus – to je signatúra snečného démona, protivníka archanjela Michaela, signatúra našej doby. Táto pseudo-demokracia, kde sa vládne v našom mene proti našej vôli, je krivým obrazom Michaelovej myšlienky slobody. Je to najvznešenejší z archanjelov, anjel posledného súdu. Jeho zlaté svetlo má tú moc, že sa v ňom premieňame na to, čo si želáme. A tak sa ľudia v Michaelovej prítomnosti súdia sami.

Kto sa cíti ako zvieratá a chce sa oddávať pudom svojej nižšej prirodzenosti, platí si darwinistického biológa, aby dodal lesk svojmu obrazu o pôvode a podstate človeka. Darwinista ho ubezpečí, že stvoriteľom a otcom všetkého je neľútostný boj o prežitie a pokúsi sa všetky živé formy vysvetliť z jedinej fixnej idey – z prispôsobenia sa materiálnemu prostrediu – a to aj za cenu krkolomných a protirečivých konštrukcií, ktoré hraničia s opúšťaním zdravého rozumu. Táto téza je v skutočnosti odzrkadlením *ľudských* pomerov (anglického kapitalizmu a kolonializmu Darwinových čias) – a keď ju politickí a ekonomickí dravci spätne začínajú používať na svoje ospravedlnenie, kvôli údajne odvekým loveckým inštinktom človeka – začarovaný kruh sa tým uzatvára. Nech sa im stane podľa ich vôle! – premenia sa na zvieratá.

Kto sa na svoje telo díva len ako na jasličky, kde sa uprostred zvieracieho prvku rodí hviezda pravej ľudskosti, dôstojnosti a vznešenosti – podporí sofiológiu alebo nejakú inú formu celistvej vedy nezdeformovanej jednostranným filozofickým pozadím. Sofiológ neodvrhuje doterajšiu paleontológiu, ale zaceľuje a uzdravuje jej čiastočnosť tým, že živé bytosti sa neprispôsobujú len hmotnému, ale aj duchovnému prostrediu. V evolúcii života sa dokázateľne prejavuje nie len konvergencia, ale aj synchronicita. To znamená, že navzájom podobné živé formy vznikajú nie len v podobnom prostredí (a bez ohľadu na čas), ale niečo spoločné majú aj živé formy vznikajúce v rovnakom čase (a bez ohľadu na prostredie, v ktorom žijú). Do evolúcie sa zreteľne vlievajú tvorivé impulzy duchovných mocností v poradí predpovedanom odvekou múdrosťou. Tieto mocnosti stoja za to naučiť sa poznávať, milovať ich a spolupracovať s nimi. Sú to tie isté, ktoré sa podľa rovnakých zákonitostí zjavujú človeku v jeho vlastnom vnútri. Tam môže vnímať nepočuteľnú hudbu sfér každý, kto chce a koho nástroj duše je čisto naladený – anjelov, hlásky nebeského Slova, ktoré tvorí svety. Oni vyspievali tento najmúdrejší svet zo svojej ušľachtilosti. Aj ten, kto takto cíti, nech sa mu stane podľa jeho vôle: nech sa preporodí k svojmu vyššiemu ja a stane sa súrodcom anjelov.

Majte slobodu, ľudia – žiaden veľkolepejší a zároveň strašnejší súd nad vami nemožno vysloviť.

Emil Páleš